

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันในประเทศไทย” เป็นการวิเคราะห์การนำเสนอจากหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันในประเทศไทยประเภทปริมาณ จำนวน 4 ฉบับที่มียอดจำหน่ายสูงสุด ในช่วงเดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2551 โดยศึกษาลักษณะข่าวและภาพข่าวหน้าหนึ่ง วิเคราะห์ความสอดคล้องในการนำเสนอข่าวกับหลักความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งด้านบวกและลบ โดยหน่วยในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์คมชัดลึก โดยการเจาะจงคัดเลือกหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ในวันที่ 1 และ วันที่ 15 ของทุกเดือน รวมจำนวน 96 ฉบับ ซึ่งผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ลักษณะข่าวและภาพข่าวหน้าหนึ่ง มีการเสนอข่าวเชิงบวกจำนวน 68 ข่าว โดยเป็นการเสนอข่าว 27 ข่าว ภาพข่าว 41 ข่าว จำแนกประเภทได้ 13 ลักษณะ ส่วนข่าวเชิงลบมีจำนวน 70 ข่าว เป็นการเสนอข่าว 38 ข่าว ภาพข่าว 32 ข่าว โดยจำแนกประเภทได้ 6 ลักษณะ

ด้านความสอดคล้องในการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์กับหลักความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำเสนอข่าวนั้นพบว่า หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ได้มีการนำเสนอข่าวที่มีความสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงหลักคุณธรรมจริยธรรมในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชน โดยได้นำเสนอข่าวเชิงบวกจำแนกได้เป็น 13 ลักษณะ ดังนี้ 1. เป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคม 2. สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ 3. ส่งเสริมการท่องเที่ยว 4. ส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5. ส่งเสริมสุขภาพและการแพทย์ 6. อนุรักษ์ธรรมชาติและส่งเสริมสิ่งแวดล้อม 7. ความมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ 8. ส่งเสริมจริยธรรมวัยรุ่น 9. ส่งเสริมความรักของคนในครอบครัว 10. ต่อต้านยาเสพติดและการพนัน 11. ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี 12. เมตตาสัตว์ และ 13. ส่งเสริมธรรมะ ส่วนในเชิงลบ พบว่ามี 6 ลักษณะ คือ 1. ไม่ให้เกียรติผู้ถูกนำเสนอข่าว 2. สื่อถึงความลามกอนาจาร 3. สื่อถึงความรุนแรง 4. ไม่เคารพสิทธิส่วนบุคคล 5. สื่อถึงความมั่งคั่ง และ 6. นำพาไปสู่ความแตกแยก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยคือ บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว ผู้สื่อข่าว ควรมีความรู้ความเข้าใจ ในหลักความรับผิดชอบต่อสังคม และในส่วนของนายทุน ผู้บริหาร ผู้ผลิต ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม ไม่มุ่งเน้นแต่เพียงผลกำไรในการประกอบธุรกิจ องค์กรหนังสือพิมพ์ควรจัดให้มีการให้ความรู้ มีการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับบุคลากรก่อนที่จะเข้ามาทำงาน ให้มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคม หรือมีการจัดสัมมนาให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการสร้างองค์กรหรือหน่วยงานขึ้นมาตรวจสอบการทำงานของหนังสือพิมพ์อย่างจริงจังและเข้มแข็ง โดยเป็นการร่วมมือกันจากทางภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน